

Městská knihovna Trutnov

Výroční zpráva 2018

Nocování v knihovně

Trutnov, leden 2019

OBSAH

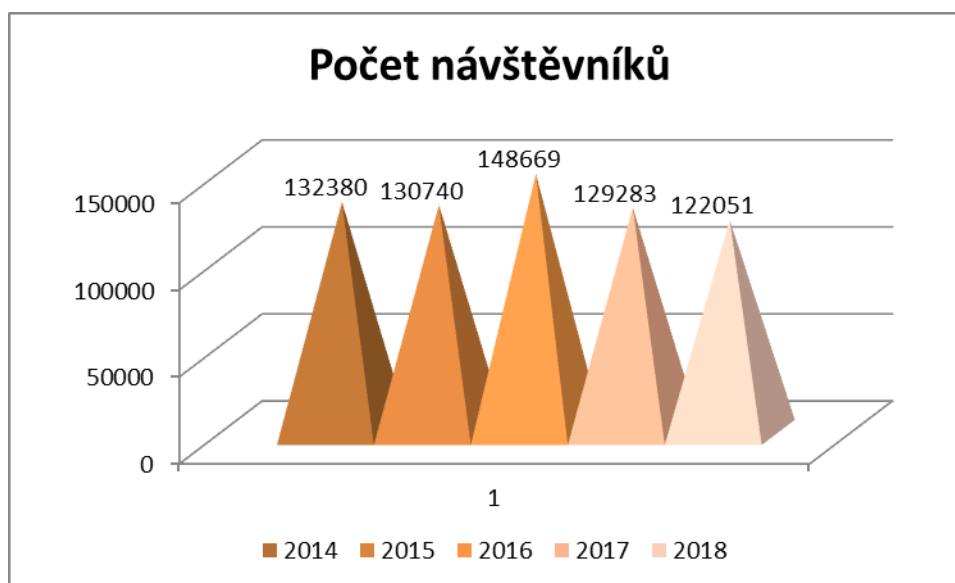
1) SLUŽBY	- 3 -
2) SLUŽBY V REGIONU A METODICKÁ ČINNOST	- 5 -
3) KULTURNĚ VZDĚLÁVACÍ AKCE	- 8 -
4) KNIHOVNÍ FONDY	- 12 -
5) HOSPODAŘENÍ KNIHOVNY	- 13 -
6) PRACOVNÍCI	- 14 -
7) TECHNICKÉ ZABEZPEČENÍ	- 14 -

1) SLUŽBY

V roce 2018 bylo zaregistrováno 4 756 uživatelů, z toho 3 803 dospělých čtenářů (80%) a 953 dětí do 15ti let (20%). Celkový počet registrovaných čtenářů opět mírně poklesl.

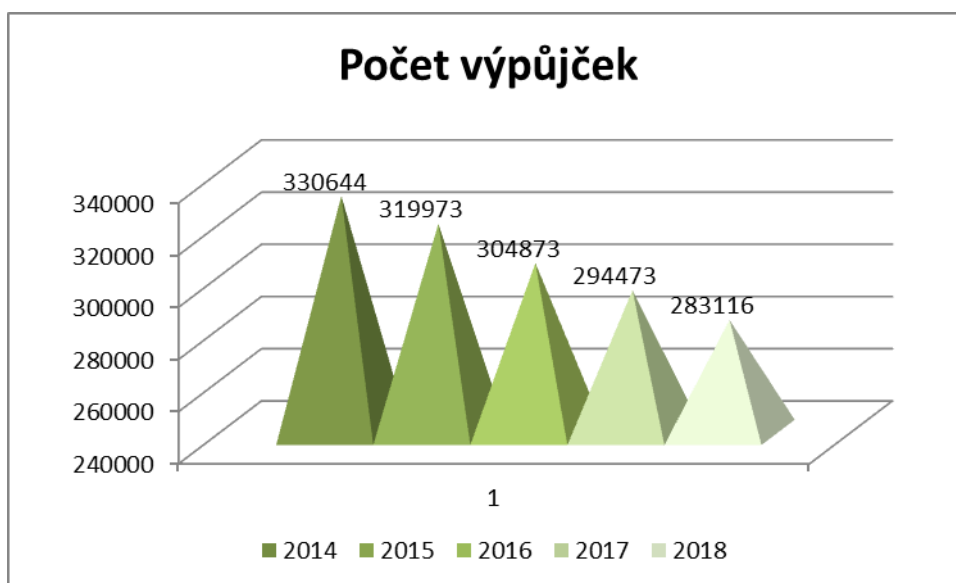

V tomto roce využilo našich služeb 129 283 uživatele. Fyzicky navštívilo knihovnu 72 973 osoby. Z toho návštěvníků kulturních akcí 2 968 a vzdělávacích akcí – 1 901, návštěvníků využívajících internet v knihovně – 2 242. Počet návštěv on-line služeb (tzv. virtuální návštěvy) – 42 078. Počet návštěv webové stránky knihovny - 60 695 osob.

Poskytli jsme celkem 283 116 dokumentů. Výpůjčky se skládaly z naučné literatury (24 991), krásné literatury (134 678), z naučné literatury pro děti (3 751), beletrie pro děti (27 252), z výpůjček periodik (90 662), kartografických dokumentů (20) a zvukových dokumentů (1 762).

Evidovaných prezenčních výpůjček bylo 72 930 a prolongací (prodloužení výpůjčky před uplynutím řádné výpůjční doby) bylo 73 418.

Elektronické služby knihovny

Mezi tyto služby patří webová stránka knihovny (WWW.MKTRUTNOV.CZ) – tu navštívilo 60 695 uživatelů - a elektronický katalog (<https://tritius.mktrutnov.cz/>).

Počet vstupů do elektronického katalogu z prostoru knihovny bylo 6 793 a vstupů do elektronického výpůjčního protokolu 2 013.

Počet vstupů do elektronického katalogu z prostoru mimo knihovnu evidujeme 35 651 a vstupů do elektronického výpůjčního protokolu 6 427.

Nabízíme také službu e-knihy. Do svých mobilních zařízení, notebooku nebo PC si naši čtenáři mohou stáhnout elektronické knihy. V tomto roce se uskutečnilo 137 elektronických výpůjček.

Knihovna je validačním místem pro službu mojeID. mojeID je služba, která dovoluje uživatelům zřídit si a centrálně spravovat svoji internetovou identitu. Proto lze naše elektronické služby využívat i přihlášením se pomocí této služby.

Knihovna poskytuje on-line službu „Ptejte se knihovny“, která je službou českých knihoven nejširší veřejnosti. Tato služba odpovídá na stručné a konkrétní otázky čtenářů krátkým seznamem knih, časopisů, popřípadě i www stránek (do 5 záznamů). Na dotazy zaručujeme odeslání odpovědi na čtenářovu e-mailovou adresu do 48 hodin (v pracovních dnech) od doručení zprávy.

Knihovna má tyto funkční e-mailové adresy:

INFO@MKTRUTNOV.CZ a adresy oddělení DOSPELE@MKTRUTNOV.CZ, DETSKE@MKTRUTNOV.CZ,
MVS@MKTRUTNOV.CZ, STUOVNA@MKTRUTNOV.CZ, HSM@MKTRUTNOV.CZ,
PORICI@MKTRUTNOV.CZ .

I z těchto adres jsou zodpovídaný dotazy našich uživatelů (celkem bylo zodpovězeno 80 dotazů). Knihovna je také na www.facebook.com/knihovnatrutnov/, kde propagujeme svoje akce.

V rámci meziknihovní výpůjční služby jsme celkem obdrželi 447 požadavků, z nichž bylo kladně vyřízeno celkem 439 žádanky. Z naší knihovny bylo vyžádáno 205 dokumentů, pro naše čtenáře jsme z jiných knihoven zapůjčili 234 dokumentů.

Počet hodin pro veřejnost činí 48 hodin týdně. Oddělení pro dospělé čtenáře a studovna mají otevřeno 48 hodin, oddělení pro děti 29 hodin, pobočka v Horním Starém Městě 31,5 hodin, pobočka Poříčí 7 hodin, pobočka v Bohuslavicích-Adamově 4 hodiny týdně.

Již druhým rokem zprostředkováváme našim registrovaným čtenářům službu e-výpůjček dokumentů. Spolupracujeme s Flexibooks a e-Reading. S přechodem na knihovnický systém Tritius, se měsíční počet výpůjček zvýšil. Ročně si čtenáři vypůjčili 137 titulů (za poslední dva měsíce to bylo 40 titulů).

Druhým rokem půjčujeme audioknihy. Ty jsou půjčovány absenčně stejně jako tištěné publikace na 1 měsíc. Na audioknihy se vztahuje autorský zákon, který umožňuje půjčovat díla až 9 měsíců od jejich vydání.

Hojně je také využívána služba půjčování zvukových knih pro slabozraké.

Využívání elektronických služeb knihovny - SMS zpráva nebo e-mailem posílané upozornění před blížícím se koncem výpůjční doby, oznámení o připravené rezervaci dokumentu, vlastní upomínky a další informace našim uživatelům – se již stalo standartní službou pro čtenáře.

Jednou za měsíc navštěvují pracovníce knihovny obyvatele Domova pro seniory s nabídkou knih. Stejnou službu poskytují pracovníce pobočky v Horním Starém Městě. Donáškovou službu poskytujeme nepohyblivým či jinak postiženým seniorům. Na jejich telefonické zavolání o výměnu knih reagují pracovníce v co nejkratší době.

2) SLUŽBY V REGIONU A METODICKÁ ČINNOST

Jako knihovna pověřená výkonem regionálních funkcí na základě smlouvy se Studijní a vědeckou knihovnou v Hradci Králové jsme poskytli služby 50 evidovaným veřejným knihovnám i evidovaným knihovnám jiné sítě (školní, muzejní a archivní).

1) Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy

Během roku bylo obslouženo 50 knihoven okresu. Metodických návštěv se uskutečnilo 62 a poskytnutých konzultací bylo 298. Konzultace se týkaly vyplňování žádostí o granty, konzultace ekonomického charakteru, katalogizace, přechod knihoven na MARC21, nová pravidla RDA, akvizice pro základní knihovny, dále poradenství ohledně využití souboru národních autorit a záznamů v souborném katalogu ČR. Malým knihovnám je poskytována pomoc s aktualizací webových stránek.

Na webové stránce v oddílu Knihovny v regionu (oddíl zobrazen 628 krát) je uveřejněn link na webovou stránku dané knihovny. Dále jsou zde aktuální knihovnické informace a vzorové základní dokumenty. Katalog pro výměnné fondy byl využit knihovnami během roku k hledání žádaných dokumentů 847 krát.

2) Plány, rozbor, statistika knihovnických činností

V roce jsme zpracovali 53 statistických výkazů Kult (MK) 12-01 za všechny profesionální i neprofesionální knihovny regionu. K této činnosti používáme statistický program Stat-Excel, který

umožňuje vytvářet různé přepočtové tabulky. Po zkontrolování a opravě výkazů jsou tyto údaje uloženy do statistického programu NIPOSu.

Naše knihovna a 6 městských knihoven je zapojeno do projektu benchmarking.

Na poradách jsou pracovnice knihoven seznamovány s výsledky a přepočtenými ukazateli statistického zjišťování. Dále jim byly připomenuty standardy – průzkum spokojenosti uživatelů (lze využít připravený dotazník na stránkách www.survio.com) a standard pro dobrý fond.

Malé knihovny jsou průběžně připravovány na nový standard pro dobrý fond.

3) Vzdělávání knihovníků, semináře a porady

Pro knihovny okresu byly uskutečněny 3 porady (10. 4., 11. 10. a 13. 12.2018). Hlavními tématy byly výsledky roční statistiky, aktualizace CADRu.

V tomto roce proběhla v naší knihovně tato školení:

11. 10. – školení Elektronické informační zdroje v knihovnách (10 knihovnic z profesionálních, neprofesionálních i odborných knihoven)

23. 10 – školení knihovnického programu Tritius (35 knihovnic z regionu)

8. 11. – školení knihovnického programu Tritius (13 knihovnic z malých knihoven)

Školení knihovnického programu Tritius

4) Pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů

Podle plánu byly provedeny revize v knihovnách: Batňovice, Dubenec, Hříbojedy, Kuks, Pec pod Sněžkou, Pilníkov, Prosečné a Rudník. Celkem bylo zrevidováno 16 740 KJ. Ve všech revidovaných knihovnách byla zároveň provedena aktualizace knihovního fondu.

Na vyžádání knihovníků byla provedena aktualizace KF v knihovně Dolní Brusnice, Horní Maršov a Bernartice. Pomoc při revizi KF byla poskytnuta MěK Dvůr Králové nad Labem a Žacléř.

5) Nákup, zpracování a distribuce knihovního fondu z prostředků provozovatele

Pro 20 knihoven, které mají Clavius REKS a které si nakupují knihy do svého fondu, jsou dále zpracovávány záznamy v pověřené knihovně. Jednoduchý záznam knihoven obsahující buď ISBN, nebo název, autora a rok vydání je zpracován podle pravidel RDA. Letos bylo zpracováno 934 záznamů.

Před koncem roku po dohodě s knihovníky malých knihoven a metodičky jsme začali nakupovat a zpracovávat i zvukové knihy do výměnných souborů.

6) Tvorba výměnných knihovních fondů, jejich cirkulace a distribuce

V letošním roce bylo poskytnuto 238 souborů s celkovým počtem 14 283 KJ. Díky prolongacím je mezi knihovnami rozpůjčeno 42 908 KJ. Knihovníci vrací knihy průběžně bez ohledu na datum půjčení, přičemž mají knihy ve svých knihovnách půjčené nejdéle po dobu dvou let. Výjimku tvoří novinky, jsou žádány jinými knihovnami.

7) Servis automatizovaného knihovního systému

Servis byl poskytován všem knihovnám okresu, které používají knihovnický systém Clavius REKS a Clavius. Od konce listopadu přešly všechny malé knihovny spolu s naší knihovnou na knihovnický program Tritius. Většina městských knihoven uvažuje o přechodu na program Tritius také. Koncem roku jsme pomáhaly s přípravou žádostí o grant MK ČR VISK3.

8) Úkoly vyplývající ze smluv o přenesení regionálních funkcí stanovené krajskou knihovnou pro pověřené knihovny v roce 2018

- Aktualizace výměnných fondů
 - aktualizace VF probíhala celý rok. Vyřazeno bylo 2 147 KJ
- Aktualizace fondů v obsluhovaných knihovnách
 - Aktualizace fondů je prováděna na vyžádání knihovníků nebo při metodických návštěvách či prováděných revizích fondů
- Podíl oblasti na zpracování Koncepce rozvoje veřejných knihoven kraje na léta 2019-2023
 - Z naší knihovny se zúčastnily dvě pracovnice – Mgr. Jitka Káchová a Lucie Dlouhá
- Stav zapojení oblasti do portálu Knihovny.cz
 - Knihovna Trutnov vstoupila v jednání s představiteli portálu o jejím zapojení v příštím roce
- Metodická pomoc při budování webových stránek obsluhovaných knihoven
 - Webové stránky má 37 malých veřejných knihoven. 22 z nich aktualizuje metodička, 10 webů si spravují knihovny a 5 knihoven má umístěné informace na webové stránce svého zřizovatele

V tomto roce jsme obdrželi finanční prostředky od zřizovatelů neprofesionálních knihoven na nákup dokumentů do výměnných souborů. Jednalo se o částku 136 tis. Kč.

Fotografie z akce "Knihovník roku 2018" v Královéhradeckém kraji (pořízeno SVK)

Oceněná knihovnice Bc. Eva Fejtová z knihovny v Dolní Kalné

3) KULTURNĚ VZDĚLÁVACÍ AKCE

V roce 2018 jsme uskutečnili 159 kulturních a 106 vzdělávacích akcí. Celkem tak 265 akcí, v průměru více než jedna akce každý den. Akcí se celkem zúčastnilo 4 869 uživatelů.

Výběr těch nejzajímavějších akcí:

- **Lovy skvostů temné oblohy (přednáška astronoma Petra Horálka)**

- **Smrtící byznys (autorské čtení Hany Hindrákové)**

- **Ivanka Devátá (talkshow ve spolupráci s Muzeem Podkrkonoší)**

- **Sebeléčba – cesta ke zdraví a vitalitě (přednáška Jarmily Mandžukové)**

- **O neplechách v Miami (beseda a autorské čtení Jiřího Lamberka)**

- **Pevnosti bez legend: československé opevnění 1935 – 1938 (přednáška RNDr. Miroslava Kejzlara)**

➤ **Makronky Malý princ (Beseda Radky Luňákové s ochutnávkou)**

➤ **Nad básněmi Antonína Justa (autorské čtení)**

➤ **Čínský horoskop – 4 pilíře osudu (přednáška Moniky Gavulové)**

➤ **Modern Czech Classics (beseda s promítáním výtvarníka Jiřího Gruse)**

➤ **Zvol si info – aneb jak na fake news (Přednáška o mediální gramotnosti)**

➤ **Naše kořeny (beseda Blanky Lednické k 100. výročí vzniku Československa)**

➤ **Nocování v knihovně**

Mimo tyto akce uskutečňují pracovníce oddělení pro děti každoměsíční setkání klubu Povídalci a klubu Dráček. Klub Povídalci je určen pro maminky nebo tatínky na mateřské dovolené a jejich batolata. Klub Dráček je určen již pro starší děti do 12 let. Vždy je zaměřen na nějaké téma a jeho součástí jsou i výtvarné dílny.

Klubík Povídalci

Klub Dráček

Úspěšně se rozvíjí spolupráce se základními školami. Základní školy (ZŠ Kpt. Jaroše, ZŠ Náchodská, ZŠ R. Frimla a ZŠ V Domcích) se zapojily do projektu na podporu čtenářské gramotnosti Už jsem čtenář – Knížka pro prvňáčka. Tento projekt je zakončen slavnostním pasováním zúčastněných žáků prvních tříd.

Od září navštěvují knihovnu paní učitelky ze ZŠ kpt. Jaroše se 2., 3. a 5. třídou na tzv. "čtenářské dílny".

Besedy pro školy jsou připravovány podle zájmu učitelů (dobrodružná literatura, fantasy literatura pro děti,...).

Celý rok nás navštěvují pravidelně děti z Mateřské školy Trutnov. Tyto návštěvy mají velký význam pro utváření a upevňování návyku čtení u dětí od raného věku.

4) KNIHOVNÍ FONDY

Přírůstek knihovního fondu v tomto roce činil 5 597 knihovních jednotek, z toho bylo 3 193 knihy pro výměnné soubory. Stav knihovního fondu k 31. 12. 2018 je 167 775 knihovních jednotek. Z toho 45 447 naučné literatury, 121 330 krásné literatury a 835 zvukových knih, 157 kartografických a jeden elektronický dokument – sbírka zákonů a vyhlášek. Knihovna odebírá 153 exemplářů periodik. Na nákup knihovního fondu bylo vynaloženo 1 166 tis. Kč (z toho 501 tis. Kč na zakoupení výměnných fondů z dotace Královéhradeckého kraje a 136 tis. Kč z příspěvků od obcí). Akvizice fondu probíhá prostřednictvím internetu nebo osobními návštěvami dealerů nakladatelství či knihkupectví. Výběru se také účastní pracovníce služeb a metodička, aby nákup odpovídal požadavkům našich uživatelů a knihovníků obecních knihoven.

V průběhu roku jsme se věnovali vyřazování dokumentů ze skladů i z volných výběrů ve všech odděleních knihovny, tak abychom splňovali standard pro dobrý knihovní fond. Pomocí revizního modulu jsme vybrali dokumenty, které nebyly čtené více jak deset let. Ty potom byly zkontrolovány s dalšími odděleními nebo pobočkami. Pokud se ještě někde vyskytoval jeden exemplář, byly tyto navrženy na vyřazení. Některé dokumenty byly velmi opotřebované, některé také obsahově zastaralé. Úbytek knihovního fondu v tomto roce činil 5 927 knihovních jednotek.

Knihovna zpracovává dokumenty podle katalogizačních pravidel RDA.

Pravidelně přispíváme také do souborného katalogu SKAT a Caslin. Záznamy jsou průběžně odesílány. Za záznamy odpovídá pracovníce oddělení zpracování knihovního fondu, záznamy z počátku automatizace (rok 1993) jsou průběžně opravovány. Do 31. 12. 2018 byly opraveny záznamy všech dokumentů vydaných před rokem 2001. Takto aktualizované záznamy jsou průběžně připojovány do souborného katalogu Caslin (k 31. 12. 2018 připojeno 56 980 záznamů).

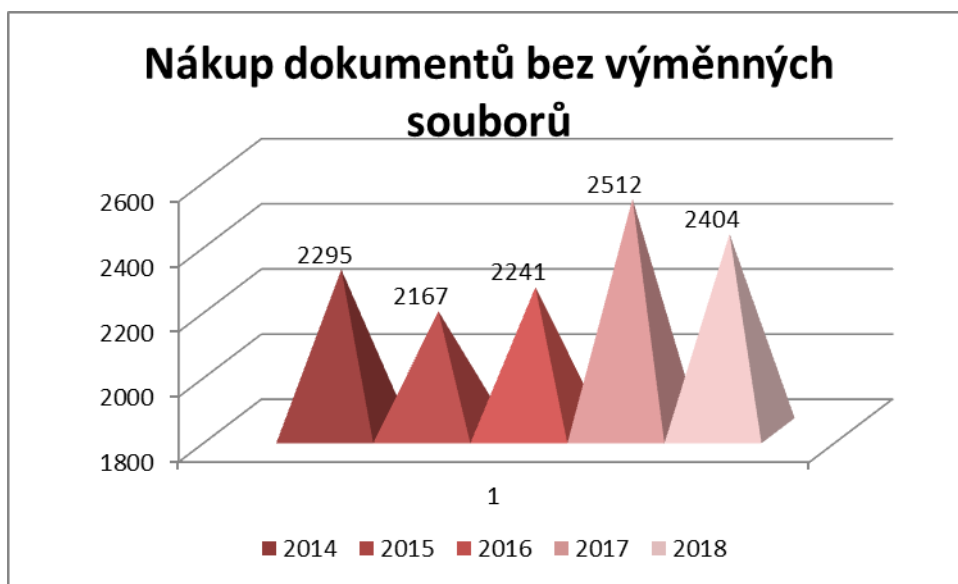
Pracovníce oddělení zpracování knihovních fondů opravuje průběžně slovník autorit.

V rámci ochrany fondů byly průběžně baleny nebo přebalovány knihy a periodika. Zároveň byly opravovány poškozené dokumenty, které se vrací od čtenářů. Také pokračujeme ve vybavování dokumentů bezpečnostním kódem. Snažíme se tak eliminovat ztráty dokumentů.

Obrat knihovního fondu (výpůjčky/stav fondu bez knih ve výměnných souborech) dosáhl 2,5 výpůjček na jednu knihovní jednotku.

Aktivace fondu – výpůjčky/stav fondu - aktivace knihovního fondu se uvádí v procentech. Poskytuje informaci o tom, jak vysoká je aktivní část knihovního fondu, tedy kolik procent knihovních jednotek během jednoho roku bylo alespoň jednou půjčeno, a zda existuje vztah mezi

nabídkou a poptávkou. V našem případě je hodnota 100%, tzn., že nabídka odpovídá požadavkům a standard doporučuje zvýšit objem přírůstků i celkový objem knihovního fondu.

5) HOSPODAŘENÍ KNIHOVNY

Rozpočet knihovny je tvořen příspěvkem od zřizovatele (6160 tis. Kč), příspěvkem na regionální funkce z rozpočtu kraje (1418 tis. Kč), dotacemi od obcí (výhradně na nákup knihovního fondu ve výši 136 tis. Kč) a vlastními příjmy (644 tis. Kč) a zúčtováním transferu do výnosu – 32 tis. Kč. Celkem tedy knihovna hospodařila se 8 390 tis. Kč. Dále získala grant ve výši 345 tis. Kč. Příjmy z vlastní činnosti se na celkových nákladech podílejí 7,7%.

Náklady na provoz knihovny:

- Spotřeba materiálu, energie, služeb 1 460 tis. Kč

Z toho:

nákup knihovního fondu 529 tis. Kč

na materiál, energii, služby a nájemné bylo vynaloženo 931 tis. Kč

- osobní náklady 5245 tis. Kč (mzdy, OON, náklady na zdravotní a sociální pojištění a zákonné sociální náklady)
- 86 tis. Kč – odpisy

Celkem tedy 6 791 tis. Kč. Knihovna hospodařila se zlepšeným výsledkem hospodaření (+13 tis. Kč)

Náklady na regionální funkce:

- Spotřeba materiálu, energie, služeb 612,5 tis. Kč

Z toho:

nákup knihovního fondu 501 tis. Kč

na materiál, energii, služby 111,5 tis. Kč

- Osobní náklady 805,5 tis. Kč (mzdy, náklady na zdravotní a sociální pojištění a zákonné sociální náklady)

Celkem na RF 1 418 tis. Kč

Příspěvek od obcí určený výhradně na nákup knihovního fondu do výměnných souborů ve výši 136 tis. Kč byl zcela vyčerpán.

6) PRACOVNÍCI

Průměrný přepočtený stav zaměstnanců činil 13,4.

Zaměstnanci knihovny se účastnili mnoha odborných a oborových akcí a školení, která pořádala Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové a Národní knihovna ČR v Praze.

7) TECHNICKÉ ZABEZPEČENÍ

V roce 2018 byly průběžně prováděny revize a drobná údržba přístrojů a zařízení. Knihovna získala grant VISK3 MK ČR a přešla z knihovnického programu Clavius a Clavius REKS na knihovnický program Tritius. Před koncem roku byl zakoupen dataprojektor, je umístěn ve studovně a bude využíván při akcích pro veřejnost a při přednáškách Virtuální univerzity třetího věku, kde je knihovna konzultačním střediskem od října tohoto roku.